

**DONNER
GYMNASIET**

DONNERGYMNASIET

2024

**Plan mot
kränkande behandling**

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	3
2. Vision	3
3. Organisation, ansvar och rutiner för arbetet	4
4. Främjande arbete	7
5. Utvärdering av föregående års plan mot kränkande behandling samt det främjande arbetet	11
6. Kartläggning av riskfaktorer som kan finnas i verksamheten	12
7. Främjande, förebyggande och åtgärdande insatser för att förhindra kränkande behandling	17
Bilaga 1: Bakgrund och definitioner	20
Bilaga 2: Rutiner för anmälan och utredning av kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier	24

1. BAKGRUND

Detta dokument beskriver likabehandlings- och värdegrundsarbetet vid Donnergymnasiet. I grunden ligger de lagar och förordningar som reglerar skolors arbete med likabehandling för att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck eller funktionsnedsättning, och att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Styrdokumentet utgår från:

- Skollagen 2010:800 6 kap 1–16 §§ samt 1 kap 4–5 §§ samt 8–9 §§
- Diskrimineringslagen 2008:567 1-3 kap
- Läroplanen (Lgy11)

Syftet med planen är att konkretisera arbetet mot kränkningar, diskriminering och trakasserier i alla former i verksamheten och att aktivt anpassa arbetet så att det får effekt och blir synligt och begripligt för lärare, elever och andra.

Definition av olika begrepp och diskrimineringsgrunder framgår av bilaga 1.

2. VISION

Donnergymnasiet ska vara en inkluderande skola som är trygg för våra elever och medarbetare och fri från diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Varje elev ska bli bemött med respekt för sin person, sin kultur, sin bakgrund och sin förmåga. Ingen ska bli behandlad sämre eller få sämre villkor på grund av fördomar kring till exempel kön, sexuell läggning, funktionsnedsättningar eller etnicitet. Målet är alltid att varje elev ska få bästa möjliga chans att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar.

All personal och alla elever ska aktivt motverka och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

3. ORGANISATION, ANSVAR OCH RUTINER FÖR ARBETET

Här beskrivs organisationen kring skolans likabehandlings- och värdegrundsarbete, vilka som är nyckelpersoner i arbetet och hur ansvaret är fördelat.

I det här avsnittet beskrivs även rutinerna för anmälan, utredning och åtgärder med kort hänvisning till den längre rutinen i bilaga 2.

Rektors organisering:

Rektor ansvarar för att:

- det sker ett aktivt arbete för att motverka diskriminering och kränkande behandling på skolan.
- årligen utvärdera och upprätta ny plan mot kränkande behandling i samverkan med personal och elever.
- se till att mål och åtgärder som skolan i sin plan mot kränkande behandling sätter upp genomförs och utvärderas inom tidsplanen.
- se till att all personal, alla elever och alla vårdnadshavare känner till att diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling inte är tillåten i verksamheten och deltar i arbetet med upprätthållandet och utformning av plan mot kränkande behandling och/eller tar del av den.
- vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier på skolan ska rektor anmäla detta omgående till huvudmannen.

Personalens delaktighet:

Personalen ansvarar för att:

- varje år delta i utformandet, implementeringen och uppföljningen av plan mot kränkande behandling.
- omedelbart rapportera till skolledningen om de får kännedom om trakasserier eller kränkande behandling på skolan.
- agera direkt om trakasserier eller kränkande behandling på skolan sker i ens närhet. Sätta stopp och tydligt markera att det inte är acceptabelt.

Elevernas delaktighet:

Det är elevernas ansvar att:

- omedelbart rapportera till skolans personal om de får kännedom om trakasserier eller kränkande behandling på skolan.
- varje år delta i kartläggningsarbetet inför upprättandet av plan mot kränkande behandling genom att till exempel fylla i enkäter (bl. a. LoV-enkäten).

Kommunicering av planens innehåll:

Årets plan mot kränkande behandling utvärderas och revideras i januari och läggs ut på skolans hemsida och SchoolSoft. Planen kommuniceras till alla elever på mentorstid under februari och september månad.

Rutin för anmälan och utredning av kränkande behandling:

Trakasserier och kränkande behandling kan upptäckas av skolans personal, elever samt elevers vårdnadshavare. Dock är det alltid personalen och ytterst rektor som ansvarar för att se till att processen för att hantera kränkningen sätts igång.

Upptäcka

1. Om en elev utsatts för en kränkande behandling ska detta alltid rapporteras till skolans personal.

Avstyra och avbryta

2. Den anställda på skolan som upptäcker eller blir informerad om kränkningen, ingriper i den aktuella situationen genom att stoppa kränkningen, tar hand om den utsatta eleven/de utsatta eleverna
3. Informerar rektorn. I vissa fall har rektor rätt att avvisa en elev som utsatt andra elever för kränkande behandling från skolans område. (Skollagen 5 kap §6)
4. Om kränkningen utförts av en personal på skolan ska rektor informeras. Om kränkningen utförs av rektor informeras skolchef.

Anmäla

5. Den som upptäckt kränkningen är skyldig att anmäla detta till rektor.
6. Rektor är skyldig att rapportera händelsen till huvudmannen.

Utreda och informera

7. Rektor och den som upptäckt kränkningen genomför samtal enskilt med den som blivit utsatt för kränkningen.
8. Rektor utreder därefter vad som hänt genom att föra samtal med alla parter.
9. Dokumentation från samtalen ska föras och händelseförloppet ska beskrivas så exakt som möjligt.

10. Dokumentationen ska sammanställas i en incidentrapport som skickas in till huvudmannen.
11. Huvudmannen utreder ärendet skyndsamt.
12. Om en elev är under 18 år kontaktas elevens vårdnadshavare. Denna kontakt tas av rektor eller av mentor.

Åtgärda

13. Rektor ser till att åtgärder vidtas för att förhindra liknande kränkningar både förebyggande och främjande åtgärder och om så krävs disciplinära åtgärder enligt Skollagen kap5.

Följa upp

14. När huvudmannens utredning är klar ska samtal med alla inblandade parter hållas och den som utsatts för kränkande behandling ska erbjudas stöd.
15. Rektor är ansvarig för att följa upp och utvärdera åtgärder och fattade beslut.
16. Uppföljningssamtal med berörda parter görs av rektor eller av rektor utsedd person två veckor efter att åtgärdsplanen upprättats för att kontrollera att de akuta åtgärderna haft effekt.

Rutinen vid diskriminering eller kränkande behandling återfinns i sin helhet i bilaga 2.

4. FRÄMJANDE ARBETE

Syftet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Enligt Läroplanen (LGY11) behöver därför organisation beskrivas särskilt kring nedanstående områden.

Det främjande arbetet är ständigt pågående utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och det är målinriktat. Arbetet sker varje dag, under varje lektion och mellan lektionerna. Det visar sig både i det som görs och sägs och i det som inte görs och inte sägs. Alla är inblandade: skolans huvudman, rektor, lärare, skolans övriga personal och skolans elever. Det främjande arbetet utgör grunden för hela värdegrundsarbetet och för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Område	Insats
att medverka till att utveckla elevernas känsla för <u>samhörighet</u>, <u>solidaritet och ansvar</u> för människor också utanför den närmaste gruppen,	<p>Donnergymnasiet anordnar en så kallad introvecka varje läsårsstart. Under denna vecka deltar lärare och elever tillsammans i många olika övningar och lekar, får gemensamma upplevelser med klassen för att lära känna varandra.</p> <p>För att göra det lättare för nya elever i årskurs ett att känna sig välkomna och integrerade i skolan, träffar eleverna faddrar. Dessa faddrar är erfarna elever som möter upp de nya eleverna och hjälper dem att känna sig hemma i skolan.</p> <p>Elevföreningen Donner Crew är en annan viktig plattform för likabehandlingsarbetet på skolan. Donner Crew träffas regelbundet och arrangerar skolgemensamma aktiviteter såsom Donner After School, välkomnande i entrén osv. På så sätt kan eleverna få chansen att lära känna varandra bättre och skapa positiva relationer över program och årskurser, och skolan kan arbeta för att skapa en mer inkluderande lärandemiljö.</p> <p>Genom skolgemensamma projekt såsom stort engagemang med Musikhjälpen genomförs aktiviteter/projekt som syftar till att öka</p>

	<p>elevernas förståelse för jämställdhet, utsatthet och tolerans.</p> <p>I undervisningen i bland annat svenska, samhällskunskap, naturkunskap och mentorskapet, läggs fokus på förståelse för människors olika förutsättningar. Detta syftar till att stärka elevernas förståelse för vikten av solidaritet i samhället.</p>
<p>att skolan präglas av <u>jämställdhet</u>, att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet,</p>	<p>Jämställdhet i Donnergymnasiets undervisning innebär att alla elever, oavsett kön, etnicitet, religion, funktionsnedsättning eller socioekonomisk bakgrund, ska ha lika möjligheter att utvecklas och nå sin fulla potential. Det innebär att vi använder oss av olika metoder och material för att tillgodose olika elevers behov.</p> <p>En del av arbetet för att främja jämställdhet i undervisningen innebär en medvetenhet från läraren vid gruppindelning och fördelning av ordet i klassrummet. Det innebär att man ska vara medveten om hur gruppindelningen påverkar elevernas möjligheter att delta och utvecklas, och att man ska försöka undvika att skapa grupper där elever med liknande bakgrund eller kön hamnar tillsammans. Detta kan hjälpa till att motverka könsstereotyper och andra former av diskriminering, och skapa en mer inkluderande lärandemiljö för alla elever.</p>
<p>att kunskapsområdet <u>sexualitet, samtycke och relationer</u> präglar såväl utbildningen som undervisningen,</p>	<p>I anslutning till februarilovet används mentorskapet för att nå ut till samtliga elever kring temat normer, samtycke och sexualitet och porr. Under vecka 6 genomförs också olika elevaktiviteter på skolan (exempelvis filmkväll, Donner After School, poängpromenad och skattjakt) på temat sexualitet, samtycke och relationer.</p> <p>I undervisningen på naturprogrammet berörs området bland annat i kurserna svenska, engelska, idrott och hälsa, historia och religion samt i biologi.</p>

	<p>Sexualitet, samtycke, normer är även ett moment i naturkunskap 1 för våra samhälls-, estet- och ekonomielever.</p>
<p>att motverka, uppmärksamma och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling för att därefter kunna vidta nödvändiga åtgärder,</p>	<p>Vid terminsstart besöker kurator och skolsköterska alla klasser i årskurs 1 och pratar om värdegrund, går igenom de sju diskrimineringsgrunderna och vart man skall vända sig om man ser någon kränka, eller bli kränkt/diskriminerad. Mentorskapet behandlar även gruppdynamik och förhållningssätt till varandra i klassen under första terminen i årskurs 1.</p> <p>På mentorstiden i årskurs 2 genomförs lektioner med övningar, begrepp och diskussioner under temat identitet och normer. Samtliga diskrimineringsgrunder berörs.</p>
<p>att det vardagliga arbetet utgår från ett normmedvetet och demokratiskt förhållningssätt,</p>	<p>Lärarna och övrig personal strävar efter en normmedvetenhet genom att lyfta fram olika perspektiv i det aktuella ämnet. I bland annat mentorskapet behandlas teman som ska bidra till att elevernas medvetenhet om normer och fördomar utvecklas. Eleverna är delaktiga i att skapa återkommande skolövergripande trivselaktiviteter av olika karaktär för att bidra till en inkluderande skolmiljö där alla elever känner sig välkomna och accepterade.</p> <p>Det demokratiska förhållningssättet främjas genom att eleverna ges möjlighet att delta i klassråd, programråd och matråd och inkluderas i planering och utvärdering av verksamheten. Undervisningen har inslag av moment eller arbetssätt som syftar till att främja elevernas kritiska tänkande och medborgarskap och som uppmuntrar dem till att engagera sig i samhället och ta ansvar för sin egen utveckling.</p> <p>Samhälls- och ekonomiprogrammet genomsyras av ett entreprenöriellt lärande där gruppen övas i sin tro på sig själva och sin förmåga att påverka i sitt eget liv och samhället. Samtliga elever bjuds in till att delta i skolvalet.</p>

	<p>Genom skolgemensamma projekt såsom stort engagemang med Musikhjälpen genomförs aktiviteter/projekt som syftar till att öka elevernas förståelse för jämställdhet, utsatthet och tolerans.</p>
<p>att <u>skolans värdegrund</u> och förhållningssätt gentemot elever och varandra genomsyras i skolans kultur och rutiner,</p>	<p>Genom samtliga tidigare beskrivna aktiviteter samt genom det dagliga bemötandet mellan alla på skolan säkerställs vår värdegrund. Genom kontinuerlig utbildning och samtal för personal kring värdegrundsfrågor.</p> <p>Varje år utvärderas hur väl skolans värdegrund genomsyrar verksamheten genom både enkäter och samtal. Utifrån dessa värderas hur väl skolans värdegrund speglas i undervisningen och övriga aktiviteter samt hur värdegrunden lyfts fram i våra rutiner och policys.</p>
<p>hur eleverna görs delaktiga att <u>ta ansvar för den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.</u></p>	<p>Genomförande av enkäter och undersökningar. Eleverna får ta del av resultatet och deras synpunkter och analyser inkluderas aktivt i planeringsarbetet för att säkerställa att deras perspektiv och behov tas hänsyn till. Forumen för dessa diskussioner är främst programråd och mentorstid, där eleverna kan delta i konstruktiva samtal med lärare och skolpersonal. Denna process bidrar till att skapa en kultur där eleverna känner sig hörda och engagerade i sin utbildning och hjälper till att förbättra undervisningen och lärandet på skolan.</p> <p>Vi tar gemensamt hand om våra fysiska lokaler, ordningsregler sitter uppsatta i våra klassrum. Eleverna tar även ansvar genom att stå i caféet i årskurs 2.</p> <p>På skolan anordnas många kulturella elevburna sammanhang för elever och personal. Bland annat musikevenemang, julmarknad, trivselaktiviteter, språkgrupper och bokklubbar.</p>

5. UTVÄRDERING AV FÖREGÅENDE ÅRS PLAN MOT

KRÄNKANDE BEHANDLING SAMT DET FRÄMJANDE ARBETET

Här beskrivs resultatet av uppföljningen och utvärderingen av föregående års insatser. Här sammanfattas och utvärderas även delar ur det främjande arbetet. Både elever och personal ska involveras i detta arbete. Resultatet av utvärderingen av föregående års plan samt utvalda delar av det främjande arbetet leder sedan fram till insatserna som är av främjande karaktär i kapitel 7.

Insatser föregående års plan	Genomfört?	Utvärdering
Skapa innehåll i mentorspaketen som behandlar likabehandlings- och värdegrundsarbete med fokus på trygghet och säkerhet på nätet och i sociala medier.	Ja	<p>Två lektioner inom temat nätetik är framtaget av elevhälsoarbetslaget. Lektionerna genomförs på mentorstiden för samtliga elever i årskurs ett och två.</p> <p>Utvärdering av upplägget och genomförandet av lektionerna sker i juni. Effekten utvärderas i samband med nästa års LoV-enkät.</p>
Utveckla skolans arbete och undervisning i sexualitet, samtycke och relationer. Kunskapsområdet ska behandlas som enskilda lektioner i undervisningen och mentorskapet samt under en temavecka på skolan.	Ja	<p>Tre mentorslektioner inom temat sexualitet, samtycke och relationer togs fram av naturarbetslaget. Lektionen om samtycke genomfördes i samtliga klasser och de andra två genomfördes i naturklasserna. För övriga program var det upp till varje mentor avgöra vilka lektioner utöver samtycke de prioriterade.</p> <p>Förutom att undervisa om området i olika kurser integrerades det som ett övergripande tema i olika kurser och diskussioner.</p> <p>Temaveckan genomfördes med inslag av frågelåda, filmkvällar, tipspromenad, bokbord och trivselkväll.</p> <p>Utifrån resultatet i LoV-enkäten 2023 kan vi se att 92% respektive 94% av eleverna i årskurs två och tre anser att skolan arbetar med sexualitet, samtycke och relationer.</p>

6. KARTLÄGGNING AV RISKFAKTORER SOM KAN FINNAS I

VERKSAMHETEN

Här beskrivs resultatet av kartläggningar av riskfaktorer kopplat till likabehandlings- och värdegrundsarbetet. Kartläggningen omfattar resultat från verksamhetsgemensam LoV-enkät, incidentrapporter och lokala riskanalyser som går igenom allt från kompetens till fysisk miljö. Även resultatet av andra typer av kartläggningar framgår, exempelvis sådant som uppkommit i samtal med elevhälsan (hälsosamtal tex), elev- och klassråd, intervjuer med elever, analyser i medarbetargruppen etc. Resultatet och slutsatserna av kartläggningen tillsammans med utvärderingen av föregående års insatser i kap. 5 leder sedan fram till sammantagna insatser som är av åtgärdande/förebyggande karaktär i kapitel 7.

Kartläggningsmetoder:

Kartläggningen av skolans riskfaktorer är en kontinuerlig process som pågår under hela läsåret. Denna kartläggning utgår främst från de viktigaste resultaten, analyserna och slutsatserna som kommer från vår årliga LoV-enkät. Resultaten kommer även att värderas utifrån tidigare enkätsvar, diskussioner som sker på programråd, granskning av kränkingsanmälningar, observationer av verksamheten och dagliga samtal med eleverna.

Elevernas involvering i kartläggningen:

Samtliga elever erbjuds delta och ge sin bild i LoV-enkäten. Dessutom bjuds en urvalsgrupp in, bestående av en elev per årskurs i varje program, för att träffa elevhälsoarbetslaget för att analysera Lov-enkäten. Syftet med analysen och samtalet är att klargöra svaren och förstå elevernas åsikter på ett mer detaljerat sätt än vad en ren resultatrapport kan erbjuda. Elevernas synpunkter och analyser integreras aktivt i planeringsarbetet för att säkerställa att deras perspektiv och behov beaktas.

Personalens involvering i kartläggningen:

Programarbetslagen och elevhälsoarbetslaget arbetar tillsammans för att granska och utvärdera resultaten från den årliga LoV-enkäten. Genom att jämföra resultaten mellan kön, årskurs och tid, får man en bättre förståelse för eventuella skillnader och mönster. Resultaten analyseras noga genom att tolkas, förklaras och problematiseras. Detta ger en djupare förståelse för utmaningar och möjligheter i skolan. Slutsatser dras och utvecklingsområden identifieras.

Resultat och analys av kartläggning:

Resultat utifrån höstens Likabehandling- och värdegrundsenkät (föregående års resultat inom parentes):

- Kännedom om ordningsregler 78% (75%)
- Deltagande ordningsregler 48% (44%)
- Normer och jämställdhet 87%
- Sexualitet, samtycke och relationer 79%
- Fått information om likabehandlingsarbetet 71% (88%)
- Fått vara delaktig i likabehandlingsarbetet 74% (78%)
- Behandlar eleverna varandra på ett bra sätt 91% (93%)
- Behandlar personalen eleverna på ett bra sätt 95% (98%)
- Personalen ingriper 87%
- På min skola får jag vara mig själv 92%
- Trygghet 96% (98%)
- Om det finns något i skolmiljön som anses diskriminerande 11% (5%)
- Illa behandlad av elever 5% (5%)
- Illa behandlad av personal 5% (6%)

Summering av resultaten/underlagen:

- Utifrån enkätsvaren framkommer inga stora skillnader mellan resultaten för tjejer och killar. För båda grupperna indikerar resultaten hög trygghet och upplevelsen av att eleverna på skolan behandlas väl av både personal och andra elever. Generellt sett ligger enkätsvaren för tjejer några procentenheter högre än killarnas svar när det gäller trygghet, möjligheten att vara sig själv samt uppfattningen om att skolan är fri från diskriminerande faktorer. Detta mönster återspeglas även i frågor om kännedom om skolans likabehandlingsarbete samt ordningsregler.

Övriga könsgrupper utgör en liten andel i varje grupp, vilket resulterar i varierande resultat baserade på individuella svar. I kategorin ickebinära sticker svaren ut på frågan om möjligheten att vara sig själv (60%), och för de som inte vill ange könstillhörighet är frågan om det finns något i skolmiljön som anses diskriminerande (42%) utmärkande.

- Baserat på programtillhörighet syns vissa tydliga skillnader i enkätsvaren. Natur- och ekonomiprogrammet uppvisar ett något lägre resultat när det gäller kännedom om både ordningsregler och arbetet med normer och jämställdhetsfrågor. Eleverna som går ekonomi- samt det estetiska programmet utmärker sig särskilt på frågorna om hur elever behandlar varandra samt upplevelsen av hur väl personalen ingriper i olika situationer, med ett lägre resultat.

Estet- och samhällsprogrammet visar ett lägre resultat när det handlar om möjligheten att vara sig själv. När det kommer till trygghet och uppfattningen om att skolan är fri från diskriminerande faktorer har naturprogrammet ett högre resultat jämfört med de andra programmen.

- Med utgångspunkt i årskurserna framträder tydliga mönster i enkätsvaren. Årskurs ett sticker ut med ett lägre resultat när det gäller kännedom om information kring skolans ordningsregler, liksom likabehandlings- och värdegrundsarbete. Motsvarande resultat återfinns även angående upplevelsen av om skolan arbetar med normer och jämställdhet samt sexualitet, samtycke och relationer.

När det gäller frågor om trygghet, möjligheten att vara sig själv, hur väl eleverna behandlar varandra och uppfattningen om att skolan är fri från diskriminerande faktorer varierar resultaten med några procentenheter mellan varje årskurs. Årskurs ett har högst resultat, medan årskurs tre ligger lägst. Denna trend återspeglas också när det gäller upplevelsen av om eleverna blivit illa behandlade under det senaste året.

- I fritextsvaren framkommer sammanfattningsvis att det som upplevs som diskriminerande i skolmiljön är kopplat till rasism, etnisk bakgrund, sexuell läggning, homofobi, transfobi, men även programtillhörighet, lärarkommentarer och politiska åsikter. Angående de elever som upplevt otrygghet på skolan eller känt sig illa behandlade av andra elever har det varit kopplat till kommentarer inom något av dessa områden. Elevernas önskan av vad skolan ska arbeta vidare med inom värdegrundsarbete handlar om att minska förekomsten av de ovan nämnda diskriminerande faktorerna främst genom att bygga upp en förståelse och acceptans för olikheter och lära känna fler elever över program- och årskursgränserna.

Samlad analys och slutsats:

I enkätsvaren framkommer att Donnergymnasiet i stort upplevs som en trygg skola där eleverna kan vara sig själva och trivs. En mycket stor andel elever upplever att både lärare och elever behandlar varandra väl. Detta resultat stämmer väl överens med den uppfattning både personal och elever uttrycker i olika samtal.

I samtal och analys av resultaten med en urvalsgrupp av skolans elever framkommer att de känner osäkerhet kring innebörden av begreppen likabehandling och värdegrund. Denna osäkerhet medför att de inte vet exakt hur skolan arbetar med dessa områden och heller inte förstår hur de själva kan bidra och delta i detta arbete. Det finns uppfattningar om att ämnet behandlas genom olika tematiska inslag, särskilt på mentorskapet, men eleverna har svårt att se hur arbetet genomsyrar den dagliga verksamheten. Eleverna i årskurs två och tre påpekar att det finns en större medvetenhet kring att skolan arbetar med dessa frågor, men samtliga årskurser förklarar att de skulle behöva förtydligande av vad begreppen likabehandling och värdegrund innebär samt hur dessa kan ta sig till uttryck. Oklarheten kring begreppen likabehandling och värdegrund bidrar till en osäkerhet kring hur eleverna har svarat på enkäten, vilket försvårar möjligheten att dra slutsatser utifrån enkätens procentsatser.

Likabehandling och värdegrundsarbetet introduceras för årskurs ett genom besök från elevhälsan under introveckan, där de informerar om innehållet i planen mot kränkande behandling. Denna presentation inkluderar ärendegång vid kränkning, diskrimineringsgrunder och generell information om skolans arbete. I dialogen med elevrepresentanterna framkommer det att den nuvarande introduktionen behöver kompletteras för att bättre främja elevernas förståelse av begreppen likabehandling och värdegrund samt hur arbetet genomsyrar skolans dagliga verksamhet. Det är särskilt viktigt att betona att likabehandling och värdegrund inte bara handlar om tematiska nedslag utan också om hur principerna integreras i det dagliga samspelet och bemötandet av varandra. Eleverna har även uttryckt önskemål om fler konkreta exempel för att kunna förstå och relatera till skolans arbete.

Baserat på enkätsvaren framgår det att skolans insatser inom området sexualitet, samtycke och relationer har påverkat resultaten positivt. Hela 92% respektive 94% av eleverna i årskurs två och tre upplever att skolan aktivt arbetar med detta område. Det är viktigt att notera att eleverna i årskurs ett ännu inte har deltagit i årets arbete, vilket avspeglas i resultaten. Även om resultaten är mycket goda är det viktigt att fortsätta hålla i och aktivt arbeta med området för att säkerställa en långsiktig och hållbar positiv påverkan på elevernas upplevelse av sexualitet, samtycke och relationer. Insatserna övergår dock från att vara ett utvecklingsområde till att utgöra en integrerad del av skolans främjande och förebyggande arbete för en trygg och inkluderande miljö för alla elever.

I fritextsvaren på frågorna kring om det finns något som upplevs diskriminerande i verksamheten, samt i frågor om otrygghet och illa behandling av andra elever, framkommer att en betydande andel svar relaterar till hur elever kommunicerar och använder ord och uttryck som uppfattas som rasistiska, homofobiska eller nedvärderande. Intrycket är att det inte handlar om ett utstuderat kränkande beteende. Däremot finns en uppfattning om att eleverna tar med sig ett språk och samtalskultur från sina tidigare sammanhang, vilket kan krocka med skolmiljön och det övergripande samtalsklimatet. Det framkommer att det finns ett behov av förändring och att genomföra ett förändringsarbete för att skapa en mer inkluderande och respektfull kommunikationsmiljö.

Ett annat område som framkommer i fritextsvaren och även återspeglas i resultaten per program är elevernas uppfattningar och förutfattade meningar om de olika programmen. I samtal med eleverna framkommer det att detta fenomen är mer utbrett än vad som kanske framkommer i Lov-enkäten. Det behövs dock ytterligare förtydligande om var och på vilket sätt dessa förutfattade meningar kommer till uttryck. En möjlig förklaring till förekomsten är att eleverna sällan interagerar över programgränserna, vilket begränsar möjligheten att lära känna varandra väl och därmed får de förutfattade meningarna stå oemotsagda. Enligt eleverna grundar sig dessa förutfattade meningar inte på egna uppfattningar utan snarare på rykten. Det finns en tydlig önskan om att lära känna fler elever på skolan för att aktivt minska fördomarna och främja en mer inkluderande miljö.

Sammanfattande punkter för vidare arbete och insatser:

- Återkommande förklara och diskutera innebörden av samt skolans arbete med likabehandling och värdegrund.
- Arbete som bidrar till att skapa en mer inkluderande och respektfull kommunikationsmiljö.
- Interaktion mellan programgränserna för att lära känna fler elever på skolan för att aktivt minska fördomarna och främja en mer inkluderande miljö.

7. FRÄMJANDE, FÖREBYGGANDE OCH ÅTGÄRDANDE INSATSER FÖR ATT FÖRHINDRA KRÄNKANDE BEHANDLING

Här beskrivs skolans kommande insatser för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. De främjande, förebyggande och åtgärdande insatserna sammanfattas och utgår ifrån utvärderingen i kap 5 och riskfaktorer och brister som kartläggningen visat i kap 6.

A.

Bakgrund:

Kartläggningen visar att elever uttrycker en osäkerhet kring vad begreppen likabehandling och värdegrund innebär. Denna osäkerhet medför att de inte vet exakt hur skolan arbetar med dessa områden och heller inte förstår hur de själva kan bidra och delta i detta arbete. Skolan behöver aktivt arbeta med att förklara och diskutera innebörden av skolans arbete med likabehandling och värdegrund.

Mål

Målet är att öka elevernas kännedom om skolans arbete med likabehandling och värdegrund.

Insats

Utöka informationen och samtalen om innebörden av begreppen likabehandling och värdegrund samt ge exempel och förtydliga på vilket olika sätt och nivåer skolan arbetar med detta i verksamheten.

När

Under mentorstid i samband med genomgången av *Plan mot kränkande behandling* under början av vårterminen samt i september när elevhälsan möter samtliga elever i årskurs ett och pratar om skolans likabehandlings- och värdegrundsarbete.

Ansvarig

Ansvariga för detta område inkluderar elevhälsoarbetslaget och mentorerna.

Uppföljning/utvärdering

Uppföljning av genomförda insatser sker i juni och september, medan utvärdering av deras effekt genomförs i samband med analysen av nästa års LoV-enkät.

B.

Bakgrund

Kartläggningen visar att det förekommer att elever använder ord och uttryck i sin kommunikation som uppfattas som rasistiska, homofobiska eller nedvärderande. Ett sätt att kommunicera som inte är förenligt med skolans värdegrund. Utifrån detta finns det ett behov att arbeta för en mer inkluderande och respektfull kommunikationsmiljö.

Mål

Målet är att få en större samsyn kring vilket språkbruk som lämpar sig i skolmiljö vilket ska bidra till att minska förekomsten av kommunikation som kan uppfattas som rasistisk, homofobisk eller nedvärderande.

Insats

Övningar och samtal kring hur vi fångar upp, reagerar och möter våra elever gällande olämpligt språkbruk.

När

Under APT samt på mentorsmöten vårterminen 2024.

Ansvarig

Elevhälsoarbetslaget tillsammans med ledningsgruppen ansvarar för att samtalen/övningarna planeras in och genomförs. Kompetens på skolan tillvaratas.

Uppföljning/utvärdering

Uppföljning och utvärdering sker i samband med analysen av nästa års LoV-enkät.

C.

Bakgrund

Kartläggningen visar att det förekommer uppfattningar och förutfattade meningar mellan de olika programmen. För att motverka detta önskas ökad interaktion mellan programgränserna, vilket syftar till att lära känna fler elever på skolan och aktivt minska fördomar och främja en mer inkluderande miljö.

Mål

Målet är att genom ökad interaktion mellan programgränserna minska fördomarna mellan programmen.

Insatser

Samarbete mellan de olika grupperna/programmen i entreprenörskapskursen. Se över möjligheten att blanda fler undervisningsgrupper såsom moderna språk, programfördjupning och individuella val.

När

Vårterminen 2024.

Ansvarig

Lärarna i entreprenörskap ansvarar för att det sker ett samarbete i kursen. Rektor tillsammans med schemaläggare ser över möjligheten för att blanda fler kursgrupper över programgränserna.

Uppföljning/utvärdering

Uppföljning och utvärdering sker i samband med analysen av nästa års LoV-enkät.

BILAGA 1: BAKGRUND OCH DEFINITIONER

Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Förbud mot diskriminering och trakasserier regleras i diskrimineringslagen, medan förbud mot kränkande behandling regleras i skollagen. Här nedan förklaras vad diskriminering är och vilka de olika formerna av diskriminering är samt de olika diskrimineringsgrunderna. Här framgår också vad som menas med kränkande behandling.

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder särbehandlar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck, eller funktionsnedsättning. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Diskriminering sker enbart från skola/personal mot elev, en elev kan alltså inte diskriminera en annan elev.

Direkt diskriminering

Direkt diskriminering innebär att en elev missgynnas genom att behandlas sämre än en annan elev behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om det har samband med elevens *kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning* eller *ålder*.

Exempel: En kvinnlig elev nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Innebär att en elev missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar personer med visst kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Detta gäller dock inte om bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Exempel: En lärare betonar ensidigt den ena eller andra redovisningsformen i undervisningen som innebär att elever med funktionsnedsättning inte får tillfälle att redovisa sina kunskaper fullt ut.

Bristande tillgänglighet

Innebär att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse

Exempel: Att en elev inte ges de hjälpmedel som den behöver eller att matsalen är belägen på en plats som förhindrar att samtliga elever ges tillgång till den.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Ett exempel på detta kan vara att någon uttrycker sig nedlåtande om en elevs religiösa rutiner eller kläder. Vidare kan trakasserier som är kopplade till diskrimineringsgrunderna vara:

- fysiska (att bli utsatt för slag och knuffar)
- verbala (att bli förlöjligad, hotad, kallad öknamn, utsatt för ironiska uttryck och svordomar)
- psykosociala (att bli utsatt för utfrysning, blickar och ryktesspridning)
- text- och bildburna (att bli utsatt via klotter, lappar, fotografier, e-post, sms, mms, snapchat, messenger och meddelanden på olika webcommunities)

Sexuella trakasserier

Vilket innebär också ett uppträdande/agerande av sexuell natur som kränker en elevs värdighet.

Exempel: En elev yttrar sig nedlåtande om en annan elev kopplat till sexuella anspelningar.

Instruktioner att diskriminera

En person i ledande ställning får inte ge order eller instruera om att någon elev ska diskrimineras.

Exempel: En lärare antyder vid överlämning av en kurs till en annan lärare att en elev som skulle behöva särskilt stöd inte bör ges särskilt stöd med hänvisning att eleven inte tagit emot stödet tidigare.

Kränkande behandling

Avser ett uppträdande/agerande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med diskrimineringsgrunderna ovan. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Exempel: En grupp elever sprider nedsättande rykten, förlöjligar eller fryser ute andra elever. Kränkningar kan också ske genom elaka e-postmeddelanden, SMS eller liknande. Det kan även vara att man blir retad för hur man ser ut, att man är blyg eller anses annorlunda.

Aktiva åtgärder

I diskrimineringslagen står sedan 2017 att varje utbildningsanordnare ska ta fram och dokumentera aktiva åtgärder för att motverka diskriminering i verksamheten. Det innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet ovan

Diskrimineringsgrunder

I diskrimineringslagen definieras sju diskrimineringsgrunder. Skolan har en särskild skyldighet att se till att ingen elev på skolan blir illa behandlad eller får sämre villkor än andra mot bakgrund av dessa faktorer. Diskrimineringsgrunderna är de följande:

Kön: kvinna, man och transperson.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: någon identifierar sig som kvinna eller man eller ger uttryck för att tillhöra ett annat kön genom sin klädsel eller annat uttrycksmedel.

Etnisk tillhörighet: tillhörighet till en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg.

Religion/annan trosuppfattning: livsstilsingripande tro på en högre icke-världslig makt eller en gud, exempelvis islam eller kristendom (religion), buddism, ateism (annan trosuppfattning). Annan trosuppfattning innebär något annat än religion men är begränsat till en åskådning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning. Det gäller inte etiska, filosofiska eller politiska värderingar/ åskådningar.

Åskådningar som buddism, ateism och agnosticism är jämförbara med religion och omfattas av begreppet annan trosuppfattning.

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell, heterosexuell eller annan sexuell läggning.

Funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Ålder: uppnådd levnadslängd.

BILAGA 2: RUTINER FÖR ANMÄLAN OCH UTREDNING AV KRÄNKANDE BEHANDLING, DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH SEXUELLA TRAKASSERIER

Alla barn och elever har rätt att inte bli utsatta för diskriminering eller annan kränkande behandling. Det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för arbetet mot kränkningar i verksamheten. Huvudmannen ska därför ha rutiner för hur en anmälan om trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling ska göras så att den kommer såväl rektorn som huvudmannen till del. Nedan kan du läsa mer om dessa skyldigheter samt om vilka rutiner som gäller för anmälan och utredning av kränkande behandling, diskriminering i form av exempelvis trakasserier och sexuella trakasserier inom AcadeMedias grund- och gymnasieskolor.

Våra skyldigheter (6 kap. 10 § Skollagen och 2 kap. 7 § Diskrimineringslagen)

Anmälningsskyldigheten – En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att skyndsamt anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att skyndsamt anmäla detta till huvudmannen. Anmälningsskyldigheten gäller på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier som avses i diskrimineringslagen.

Utredningsskyldigheten – Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring uppgivna kränkningar och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Utredningsskyldigheten gäller på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier som avses i diskrimineringslagen.

Huvudmannens rutiner

- En elev, vårdnadshavare eller någon annan som har information om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling, diskriminering, i form av exempelvis trakasserier eller sexuella trakasserier kan anmäla det till lärare, fritidspersonal eller annan skolpersonal, rektorn eller huvudmannen.
- Om någon i skolans personal uppmärksammar att en elev utsätts för kränkningar, diskriminering i form av exempelvis trakasserier eller sexuella trakasserier, eller genom kontakt från elev/vårdnadshavare/annan får information om att en elev upplever sig utsatt för kränkningar av något slag, ska anmäla det till rektor.

- När rektor tagit emot en sådan anmälan ska denne säkerställa att samtal hålls med den elev som upplever sig utsatt för kränkande behandling, diskriminering i form av exempelvis trakasserier eller sexuella trakasserier och med den/de som utpekats som de som utfört handlingarna.
- Om en elev känner sig kränkt av rektor, ansvarar skolchef för utredningen.
- Rektor ska säkerställa att det som eleverna uppger i utredande samtal dokumenteras, samt att kontakt med vårdnadshavare tas innan eller i nära anslutning till samtalet.
- Rektor ska därefter skyndsamt anmäla till huvudmannen att en elev upplevt sig utsatt för kränkningar, diskriminering i form av exempelvis trakasserier eller sexuella trakasserier. Rektorn ska inte göra någon värdering eller bedömning av uppgifterna, utan det är huvudmannen som bedömer vad händelsen handlat om. Anmälan till huvudmannen ska göras i [servicewebben](#).
- Så snart anmälan inkommit påbörjar huvudmannen sin utredning av ärendet. Ansvariga för utredningarna är våra skoljurister som i samverkan med rektor och övrig personal som kan ha kännedom om ärendet gör en allsidig och objektiv utredning för att konstatera om, och i så fall vilken typ av kränkningar som förekommit.
- Beroende på ärendets art kan utredningsarbetet se olika ut. Huvudmannens HR-avdelning kan behöva kopplas in om personal är utpekad för att ha kränkt en elev.

När huvudmannens utredning är klar ska:

- Den elev som konstaterats ha utsatts för kränkande behandling, diskriminering i form av exempelvis trakasserier eller sexuella trakasserier erbjudas det stöd och den hjälp som behövs för att eleven ska uppleva trygghet och studiero i skolan.
- Det kan också vara aktuellt att vidta disciplinära åtgärder.

Samtliga åtgärder som vidtas utifrån utredningen ska följas upp av skolenheten och skolchefen samt dokumenteras av skolenheten.